



תשומות חקלאיות

מיסודה של התאחדות הארגונים הכלכליים

עיתון מידע למגדלים

# הדשן של השכן

פברואר 2011 גליון מס. 2

## זרימת מידע

מגדלים ומנהלים יקרים, תודה על התגובות הרבות לגליון ינואר, אשר הצביעו על החשיבות שיש בזרימת מידע עדכני ביחס לתשומות, ועל הפוטנציאל שיש למידע זה לשפר את השימוש בהן, ולהביא לאופטימום את התועלת לחקלאים. הצלחת העיתון תלויה ביכולתו להביא מידע רלוונטי לעוסקים במלאכה. תוכלו לסייע בכך באמצעות התכתבות עם המערכת שלנו בכתובת המייל המצורפת בתחתית העמוד.

## האם מחירי האשלג בישראל סבירים?

עיתון זה מבקש להיות במה לדיון במחירי התשומות לחקלאים בישראל, ובגליון זה ניגע במחירי האשלג, ונבקש תגובותיכם, כדי להשביח את הידע שבידנו ואת הידע שנוכל להפיץ.



### מגמות בעולם

מחירי הדשנים בעולם מצויים במגמת עליה מתמדת, ויש סימונים לכך שמגמה זו עשויה אף לגבור. בעולם הולכת ומתגבשת הערכה שהביקוש למזון ילך ויגדל וההיצע אינו מדביק את הקצב.

לחצו לכתבה המלאה...



### אשלג

אשלג הוא משאב טבע, המצוי במספר מוגבל של אתרים בעולם, וזכינו שאחד מהם הוא ים המלח.

לחצו להמשך הכתבה...



### אשלג בישראל

יצרנית האשלג הבלעדית בישראל היא "כיל" שבשליטת "החברה לישראל". מעל ל 80% מכריית האשלג של החברה, מבוצעת בים המלח...

לחצו להמשך הכתבה...



### סיכום ומסקנות

לחצו להמשך...

עם סגירת הגליון התקבלו במערכת התראות בדבר עליה צפויה במחירי החנקן ולכך יהיו השלכות רוחב על מחירי הדשן, מוצע לקוראינו להעריך במידת האפשר.

לחצו להמשך...

תגובת כיל

עורך ראשי | שאול צבן | חברי מערכת | אלי שוורץ, נמרוד דגן, מיכה אמיר. עיצוב גרפי | כחל עיצובים



נשמח לקבל תגובות לשיגור מייל לחצו כאן, או שלחו ל [tashah@mik.co.il](mailto:tashah@mik.co.il)

## אשלג



### ייצור אשלג בעולם

אשלג הוא משאב טבע, המצוי במספר מוגבל של אתרים בעולם, וזכינו שאחד מהם הוא ים המלח. שבע חברות בעולם, הפועלות בשתיים עשרה מדינות, מפיקות כ 80% ממלאי האשלג העולמי. שני תאגידים, האחד בקנדה והשני ברוסיה אחראים לייצור של מעל ל 55% מכלל תפוקת האשלג העולמית, והם בעלי השפעה מכרעת על מגמות המחיר בשוק העולמי.



### ייצור אשלג בישראל

יצרנית האשלג הבלעדית בישראל היא "כיל" שבשליטת "החברה לישראל". מעל ל 80% מכריית האשלג של החברה, מבוצעת בים המלח ויתרת הכמות במכרות בספרד ואנגליה. רק 9% ממכירות "כיל" הן לשוק בישראל והשאר לייצוא. "כיל" פועלת באמצעות זיכיונות כרייה שקיבלה ממדינת ישראל התקפים עד לשנת 2030, כולל זכות סירוב ראשונית לתקופה שלאחר פקיעת החוזה. בתמורה משלמת "כיל" למדינת ישראל תמלוגים בשיעור של 5% משווי המוצרים בשער המפעל בהפחתת הוצאות מסוימות המוערכות ביותר מחצי אחוז. נוסחת תמלוגים זו מבוססת על "פקודת המכרות", חקיקה מנדטורית שהתקבלה ב 1925. תמלוגים אלו נמוכים משמעותית מתמלוגים הנהוגים בישראל עבור משאבי טבע כגון גז ונפט שעומדים על 12.5% ומבוססים על חוק הנפט משנת 1952. מסקנות וועדת ששינסקי הן שיש להעלות את התמלוגים על משאבי טבע אלה בעשרות אחוזים, כך שאם התקבלנה ההמלצות ינוע שיעור התמלוגים סביב 50%. לפי העיתונות, לאחרונה התייחס לנושא דני חן, מנהל "מפעלי ים המלח", והסביר שהחלת מסקנות ועדת ששינסקי בתחומו תפגע בציבור הרחב, שכן 70% מהמניה היא בידי הציבור.



### עלות הייצור

בחינה של עלויות הספקת האשלג מעלה שיש יתרון משמעותי ל"כיל" לעומת מרבית מתחריה בעולם, המתבטא בעלות הפקת אשלג הנמוכה להבנתנו ב 50% ויותר לעומת המתחרים. מנגד נהנית "כיל" ממחיר מכירה גבוה בשוק העולמי הנקבע לפי מדיניות התאגידים המובילים, שאליו מתיישר השוק. למרות יתרון זה, מחירי האשלג לחקלאים בישראל גבוה להערכתנו לעומת מקומות אחרים בעולם. מצב דברים זה בא לידי ביטוי ברווח תפעולי גבוה של תחום האשלג ב"כיל". למיטב הבנתנו עמד הרווח התפעולי של תחום זה בשנת 2009 בשיעור 50% מההכנסות ובמחצית ראשונה של 2010 עמד על 41% מההכנסות.

### ואלה הסיבות לעלות הייצור הזולה יחסית

- ריכוז גבוה של מינרלים בים המלח, והפקה זולה בהשוואה לכריית אשלג ממקורות תת קרקעיים.
- ניצול אנרגיית השמש בתהליך האידוי, תורמת להוזלת עלויות האנרגיה לתהליך.
- עלויות שינוע נמוכות, בשל קרבת מתקני הייצור בישראל לנמלי אשדוד ואילת.
- עלויות אחסון נמוכות, בשל האקלים החם והיבש של ים המלח, המאפשר אחסון בשטח פתוח.

לחצו לחזרה לעמוד השער



שמח לקבל תגובות לשיגור מייל לחצו כאן, או שלחו ל [tashah@mik.co.il](mailto:tashah@mik.co.il)

## המשך אשלג

בתגובה טענו מנהלי "כיל" ש"חיפה כימיקלים" המייצרת דשנים מורכבים הרוויחה יותר מ 500 מיליון שקלים בשנת 2008. המאבק הסתיים בהסדר זמני שפרטיו אינם ידועים, אך



הערכות בעיתונות דיברו על כך ש"כיל" הפחיתה את מחיר האשלג ל"חיפה כימיקלים" ב 50%, עד להשלמת בוררות בנושא.

**ועולה השאלה, איפה חקלאי ישראל נמצאים ביחס להסדרים הנסגרים בין שתי יצרניות דשנים ישראליות שהן רווחיות ביותר?**

ניסינו לנתח את הנתונים המעטים המופיעים בדו"ח הכספי של "כיל". בהסתייגות בשל העדר נתונים מספקים, ניתן להעריך שעלות יצור האשלג אינה עולה על 250 דולר לטון, ומזה העלות המשתנה אינה עולה על 100 דולר לטון. מנגד, נמכר אשלגן כלורי לחקלאי ישראל במחיר של 750 דולר לטון ומעלה ואף הגיע בשנה האחרונה ל 1,000 דולר לטון. בעקבות המחירים שנקבנו בגליון הקודם קיבלנו הסתייגות מצד אחת מחברות הדשנים, בטענה שאנו מציינים מחיר שהוא גבוה מהמציאות. על כן נבקש את סיועכם, מנהלי ענפים ומנהלים עסקיים, בכך שתעבירו אלינו מידע עדכני ורעיונות בכל הקשור לסוגיה זו.

### מאבק "חיפה כימיקלים", והשאלה המתבקשת

לפני קרוב לשנתיים פתחה "חיפה כימיקלים" במאבק להורדת מחיר האשלג. החברה הוציאה את העובדים להפגנות מחאה נגד מפעלי ים המלח, וטענתה היתה ש"כיל" סיפקה אשלג ל"חיפה כימיקלים" במחיר 600 דולר לטון, בשעה שעלות הכרייה לטענתם היתה 100 דולר לטון.

### תגובת כיל

חברת דשנים וחומרים כימיים, החברה הישראלית של כיל דשנים בתחום החקלאות, פועלת מול כל לקוח ולקוח באופן פרטני. כל מידע או הסבר, נמסר ישירות ללקוחות באופן מיידי ובשופף.

אנו נקבל בברכה כל עיתון מקצועי חדש בתחום הדשן וההזנה לצומח.

### השביחה ב"מפעלי ים המלח"

עובדי "מפעלי ים המלח" נמצאים למעלה משלושה שבועות בעיצומים, אשר פוגעים באספקת האשלג, ועקב כך הודיעה "חיפה כימיקלים" על עצירת ייצור הדשן. לפי העיתונות, דורש וועד העובדים "חלק ברווחים האדירים של הבעלים והמנהלים", וההנהלה טוענת שמשכורות עובדיה הם בין הגבוהות בארץ. הנושא מעסיק גם את עיתונות הדשנים הבינ"ל. נעקוב ונדווח השלכות.

לחצו לחזרה לעמוד השער



נשמח לקבל תגובות לשיגור מייל לחצו כאן, או שלחו ל [tashah@mik.co.il](mailto:tashah@mik.co.il)



עיתון מידע למגדלים

# הדשן של השכן

פברואר 2011 גליון מס. 2



## מגמות בעולם

### המשבר במדינות ערב

**המשבר השלטוני בתוניס** מעורר חשש לעיכובים ביצוא **זרחן** מהמדינה, בייחוד נוכח עצירה זמנית שהתרחשה בהעמסת ספינות. עם זאת, יצרנית הזרחן התוניסאית GCT יצאה בהודעה, שהפעילות העסקית תימשך לפי המתוכנן. **המשבר במצרים** עשוי להשפיע על **שוק האוריאה**, שכן מצרים היא ספקית משמעותית של מרכיב זה. המבחן יהיה בשבועות הקרובים. נעקוב ונדווח.

### אשלג באנגליה: הנקודה הישראלית

באנגליה פועלת חברת **Cleveland Potash** כיצרנית יחידה של אשלג, והיא בבעלות כ"ל הישראלית. מנופול זה נמצא בימים אלה באיום ראשון זה עשרות שנים, שכן חברת **Sirius Minerals** רכשה זכויות על מחצבים חלופיים צפופות ליורקשייר, ובוחנת היתכנות הקמת מפעל מתחרה ליצור אשלג. מנהלי Sirius הדגישו את הדרישה הגוברת בעולם לאשלג כגורם להחלטתם להשקיע בתחום.

מחירי הדשנים בעולם מצויים במגמת עליה מתמדת, ויש סימונים לכך שמגמה זו עשויה אף לגבור. בעולם הולכת ומתגבשת הערכה שהביקוש למזון ילך ויגדל וההיצע אינו מדביק את הקצב. על כן עולים מחירי המזון בעולם, ובעקבותם מחירי הדשנים. חשוב לכן, להבין את הקשר בין מחירי המזון למחירי הדשנים ונבקש ללמוד סוגיה זו בגליונות הבאים.

לצד העליה בביקוש העולמי לדשנים, בולטת תופעה של **מיזוגים בין יצרניות האשלג**, אשר תצמצם עוד את מספר השחקנים. שילוב של שני הגורמים האלה יכול לשמש זרז נוסף לעלייה במחירים. בגיליון הקודם דיווחנו על המיזוג ההולך ונרקם ברוסיה בין **Uralkali** לבין **Silvinit**, והנה בימים אלה הולכת ומושלמת עסקה שבה רוכשת יצרנית האשלג הגרמנית **K+S Aktiengesellschaft** את יצרנית האשלג הקנדית **Potash One**. נמשיך לעקוב ולבחון השלכות על מחירים בעולם.

### לחצו לחזרה לעמוד השער



## סיכום ומסקנות

אנו מבקשים לפתוח דיון ביחס למחיר תשומות חקלאיות בישראל, ופתחנו במחיר מוצרים מבוססי אשלג. עוד נחקור את הסביבה העסקית של שוק הדשנים והתנהלות הלקוחות בשוק, כדי להבין כיצד מרכיבים אלו משפיעים על המחיר לחקלאי. חשובה לנו מאד תרומתכם לדיון. נשמח מאד להתייחסות מכל סוג שהוא, ולמידע מכל סוג שקשור לתשומות לחקלאות בכלל ולדשנים בפרט. המגמות בעולם מצביעות על אפשרות סבירה שמחירי הדשנים ימשיכו ויעלו. נחקור את הגורמים להערכה זו, נלמד מה קרה במשברים הקודמים, ונבקש לבחון אם יש דרך להיערך לקראת התפתחויות אפשריות אלה. מספר קוראים ביקשו מידע ביחס לדשנים שהם אלטרנטיביים לאלו המסורתיים, ובגליון הבא נתחיל לעסוק גם בדשנים אלה.

להתראות בגליון הבא, שיצא במרץ 2011.

מקורות המידע לגליון: עיתונות מקצועית, מחקרים, דו"חות חברות, סקרי שטח וראיונות.

לחצו לחזרה לעמוד השער



נשמח לקבל תגובות לשיגור מייל לחצו כאן, או שלחו ל [tashah@mik.co.il](mailto:tashah@mik.co.il)